

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.II.20.380/2022/7.

A tanács tagjai: Nyíróné dr. Kiss Ildikó a tanács elnöke

dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna előadó bíró

dr. Hajdu Edit bíró

A felperes: felperes1 (cím1)

A felperes képviselője:

dr. Belukács Ferenc ügyvéd (cím2)

Az alperes: alperes1 (cím3)

Az alperes képviselője:

dr. Lakatos Olivér ügyvéd (cím4)

A per tárgya: házasság felbontása és járulékai

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Debreceni Törvényszék 1.Pf.21.339/2021/8.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Hajdúszoboszlói Járásbíróság 2.P.20.019/2021/34.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 190.500 (százkilencvenezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes és az alperes (a továbbiakban: a felek) 2012. május 4-én kötöttek házasságot, házasságukból 2011. szeptember 5-én J., 2016. október 23-án I. utónevű gyermekeik születtek.

[2] A felek kapcsolata megromlott, 2020. március 2-án az alperes kérelme alapján megelőző távoltartás elrendelése iránti eljárás volt folyamatban (Hajdúszoboszlói Járásbíróság 3.Pk.50.014/2020.), amely érdemi határozat nélkül fejeződött be, mert a felek személyes meghallgatásukkor a rendőrségen tett nyilatkozataikat nem tartották fenn.

[3] A felperes 2020. október 15-én egy veszekedés után kijelentette, hogy a továbbiakban már nem kíván együtt élni az alperessel. Az alperes aznap este nem aludt a közös lakásban. A felperes ügyvédhez fordult, akinek a házasság felbontásával, valamint a közös vagyon megosztásával kapcsolatban írt levelét az alperes 2020. november 4-én átvette. Az alperes 2020. december 1-én az ingóságait teherautóval elvitte és bérelt lakásba költözött.

[4] A felperes az édesanyja vállalkozásában dolgozik, bruttó jövedelme 250.000 forint, 25.000 forint családi pótlékot kap.

[5] Az alperes jövedelme a személyi jövedelemadó igazolás szerint 2.003.697 forint, összevont adóalapja 78.946.904 forint volt, elkülönülten adózó jövedelme után 9.972.623

forint személyi jövedelemadó fizetési kötelezettsége keletkezett. A lakás bérleti díja 110.000 forint, a lakásfenntartási költség átlagosan 40.000 forint, üzemanyagköltsége 40.000 forint és állítása szerint 2020. decemberétől 2021. május 30-ig 1.128.962 forintot költött a gyermekekre.

[6] A gyerekek egészségesek. A nagyobb gyermek tartásával felmerülő átlagos költség havonta 113.000 forint, amelyből az iskolai étkezés 12.000 forint, különóra 15.000 forint, ruházkodás 20.000 forint, étkezés 50.000 forint, vitamin 10.000 forint, osztálypénz és tisztálkodás 6.000 forint. A kisebb gyermek tartásával felmerülő átlagos költség havonta 98.000 forint, amelyből a különóra 6.000 forint, zeneovi 6.000 forint, ruházkodás 20.000 forint, vitamin 10.000 forint, étkezés 50.000 forint, csoportpénz és tisztálkodás 6.000 forint. A lakásfenntartási költség egy gyermekekre eső része 30.000 forint.

A kereseti kérelem és az alperes viszontkeresete

[7] A felperes – a felülvizsgálati kérelemmel nem érintett egyéb keresetek mellett – a házasság felbontását kérte azzal, hogy a házassági életközösségük 2020. október 16-án szűnt meg. Az életközösség megszűnésének időpontjától kérte az alperes kötelezését gyermekeként havi 175.000 forint gyermektartásdíj és a felmerülő egyéb rendkívüli kiadások megfizetésére. Elismerte, hogy az alperes 2021. január 1-től gyermekeként havi 50.000 forint gyermektartásdíjat fizet.

[8] Az alperes a házasság felbontását nem ellenezte, de az életközösség megszűnésének időpontját 2020. december 1. napjában jelölte meg. A gyermektartásdíj fizetésére irányuló keresetet 2021. január 1-től gyermekeként havi 50.000 forint erejéig elismerte. Nem ellenezte a felperes által igazolt rendkívül költségek megfizetésére kötelezését. Az esetleges hátralékban kérte elszámolni a felperesnek a gyermekek tartására 2020. december 1-én átadott 500.000 forintot, továbbá a 2020. december 31. és 2021. május 30. közötti időtartamban a gyermekek számára vásárolt ruházat és sporteszközök, továbbá a rájuk fordított szállodai és szabadidős költségek 1.127.962 forint összegét.

Az első- és másodfokú határozat

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletének a felülvizsgálati kérelemmel érintett rendelkezéseiben a felek házasságát felbontotta és megállapította, hogy a házassági életközösségük 2009. május 4-től 2020. december 1-ig állt fenn. Kötelezte az alperest 2021. január 1-től kezdődően gyermekeként havi 80.000 forint gyermektartásdíj; továbbá 600.000 forint gyermektartásdíj hátralék 15 napon belüli megfizetésére. Ezt meghaladóan kötelezte az alperest, hogy a számla bemutatása után öt napon belül fizesse meg a felperesnek a gyermekek sporttevékenységével kapcsolatos tagdíjat és a sportruházat költségét, továbbá a nagyobb gyermeknek évente megvásárolt szemüveg árának felét, legfeljebb 100.000 forintot.

[10] Az elsőfokú bíróság a felek házassági életközössége megszűnésének időpontját a lefolytatott részletes bizonyítási eljárás adatainak mérlegelése eredményeként állapította meg. A tanúvallomások is megerősítették a feleknek azt az egyező előadását, hogy az alperes korábban többször, rövidebb-hosszabb időtartamokig nem tartózkodott otthon, visszatérése után azonban a felperes megbocsátott neki és fenntartották az életközösségüket. Bizonyított, hogy 2020. október 16-án a felek veszekedtek és az alperes nem aludt a közös lakásban, de utána még rendszeresen hazajárt, esetenként az éjszakát is otthon töltötte, továbbá a kisebb gyermek születésnapját is együtt ünnepelték. Abból a tényből azonban, hogy az alperes december elején már az összes használati tárgyát elvitte a közös lakásból, az életközösség megszűnésének véglegessége állapítható meg.

[11] Az elsőfokú bíróság a gyermektartásdíj havi 80.000 forint összegét a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:215. § és 4:218. §-ában foglalt szempontok alapján határozta meg azzal, hogy ez az összeg mindkét gyermek esetében fedezi az indokolt szükségleteiket. Az egy gyermekre jutó rezsiköltségre és egyéb, a felperes által igazolt összegekre (12.000 forint közétkeztetés, 18.560 forint rezsi, 10.000 forint vitamin, 30.000 forint ruházkodás, 10.000 forint játék, összesen közel 80.000 forint), valamint a felperes jövedelmére tekintettel biztosítja a gyermekek megfelelő ellátását. Az alperes a tartásdíj megfizetésére teljesítőképes és önként vállalta a rendkívüli, de igazolt kiadások megtérítését. Az elsőfokú bíróság ezért rendelkezett a jövőben felmerülő ilyen költségek viseléséről.

[12] Az elsőfokú bíróság nem csökkentette a gyermektartásdíj hátralékot az alperes által megjelölt 500.000 és 1.127.962 forinttal, mert nem bizonyított, hogy az alperes a megjelölt összegeket mire fordította, esetleg átadta-e a felperes részére, amivel a gyermekek élelmezését vagy ruhaneművel való ellátásukat megkönnyíthette. Az alperes által megjelölt kiadások részben sporteszközök megvásárlását, szállodai, szabadidős költségeket jelentettek, amelyek nyilvánvalóan nem könnyítették meg a gyermekek tartását.

[13] A felperes és az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a felülvizsgálati kérelemmel érintett részében részben megváltoztatta: a házassági életközösség megszűnésének időpontját 2020. október 16. napjára módosította, és ettől kezdődően kötelezte az alperest a J. utónevű gyermek tartására havi 100.000 forint, az I. utónevű gyermek tartására havi 80.000 forint megfizetésére. Mellőzte az alperes havi gyermektartásdíjon felüli fizetési kötelezettségét. A gyermektartásdíj hátralék összegét 2020. október 16-tól 2021. október 31-ig 550.000 forintra leszállította, melynek megfizetésére a folyamatos gyermektartásdíj mellett havi 50.000 forint részletfizetést engedélyezett. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[14] A másodfokú bíróság az életközösség megszűnése körében a bizonyítékokat újraértékelte és az elsőfokú bíróságtól eltérő jogkövetkeztetést vont le.

[15] Az adott ügyben a felperesnek kellett bizonyítania, hogy az életközösség az általa állított időpontban, 2020. október 16-án szűnt meg (Kúria Pfv.II.20.415/2010/4.). A felek között 2020. október 16-án lezajlott veszekedés, az alperes eltávozásának ténye, a felperes életközösség megszüntetésére irányuló szándékának kifejezésre juttatása, továbbá az a körülmény, hogy a felperes jogi képviselőt hatalmazott meg, aki 2020. november 4-én a

házasság felbontásával és a házastársi közös vagyon megosztásával kapcsolatban levelet küldött az alperesnek, azt támasztja alá, hogy az életközösség a felperes által állított időpontban megszűnt. A véglegesség tényét támasztja alá, hogy 2020. október közepétől az alperes már csak a gyermekek látogatása miatt tért vissza a közös lakásba, és bár a kisebb gyermek születésnapján részt vett, a családi ünnepi vacsorán már nem; és nem járult hozzá sem a lakás, sem a gyermekek költségéhez.

[16] A fentiekből megállapíthatóan a felperes bizonyította, hogy a házastársi összetartozás és kapcsolat megszakításának elhatározott szándékát kifejezésre juttatta nem csak az alperes, hanem a család számára is. A felek házassági életközössége tehát 2020. október 16-án szűnt meg, és a másodfokú bíróság ettől kezdődően kötelezte az alperest gyermektartásdíj fizetésére. A mérték meghatározásakor a Ptk. 4:218. §-ban rögzített szempontrendszerből indult ki.

[17] A felperes a gyermekek általa indokoltnak tartott szükségletei pénzbeli ellenértékét összesen havi 349.818 forintban határozta meg (11. számú beadvány). A másodfokú tárgyaláson ezt úgy részletezte, hogy a lakásfenntartási költségeken túl a nagyobb gyermekre összesen 113.000 forintot fordít, amelyből az iskolai étkezés 12.000 forint, a matematika különóra 15.000 forint, a ruházat 20.000 forint, az otthoni étkezési költség 50.000 forint, a vitaminok költsége 10.000 forint, az osztálypénz 1.000 forint, a tisztálkodási kiadás 5.000 forint. A kisebb gyermekre fordított összeg havi 98.000 forint, amelyből az angol különóra díja 6.000 forint, a zeneórá 6.000 forint, az óvodai csoportpénz 1.000 forint, a ruházat 20.000 forint, a vitaminköltség 10.000 forint, az otthoni étkezés költsége 50.000 forint. Ezen túlmenően merülnek fel a gyermekek kulturális és sportolási költségei.

[18] A másodfokú bíróság – tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság a gyermekek havi indokolt szükséglete pénzbeli ellenértékét ítéletének indokolásában nem jelölte meg – a felperes által meghatározott összegből indult ki és azt eltúlzottnak ítélte. A tartásdíj mértékénél indokolt a két gyermek közötti differenciálás: életkorából adódóan a nagyobb gyermek indokolt szükségleteinek pénzbeli ellenértéke magasabb. A konkrét összeg meghatározásánál az sem hagyható figyelmen kívül, hogy az alperes saját állítása szerint havonta 250.000 forintot biztosan fordít a két gyermekre: az általa vállalt gyermekenkénti 50.000 forinton felül még további 145.000 és 105.000 forintot (29. számú jegyzőkönyv).

[19] A másodfokú bíróság a tartásdíj mértékét az átalányjellegből kiindulva határozta meg, ennek megfelelően mellőzte a rendkívüli, jövőben felmerülő kiadások megfizetésére kötelezést. A havi tartásdíjból a felperesnek úgy kell gazdálkodnia, hogy az előrelátható vagy váratlanul felmerülő kiadásokat is fedezze. A fentieknek megfelelően a gyermekek indokolt szükségleteinek és az alperes teljesítőképességének egybevetésével a nagyobb gyermek tartására fizetendő gyermektartásdíj mértékét havi 100.000 forintra felemelte, a kisebb gyermek tartására az elsőfokú bíróság által megállapított 80.000 forintot helybenhagyta.

[20] Egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, hogy az alperes nem bizonyította az 500.000 forint gyermektartásdíj jogcímén történt átadását; továbbá azzal is, hogy az alperes által csatolt számlákból és beadványokból nem azonosítható be: az alperes milyen ruházatot, illetve felszerelést vásárolt a gyermekeknek. Nem számolhatóak el a gyermekek indokolt kiadásai körében wellness kirándulások költségei sem.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[21] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Kérte, hogy a Kúria a jogerős ítélet házassági életközösség megszűnésének és a gyermektartásdíj fizetési kötelezettség kezdetének időpontját; továbbá a gyermektartásdíj mértékét és a hátralékos gyermektartásdíj összegét meghatározó rendelkezését helyezze hatályon kívül. Az elsőfokú bíróság ítéletének a házassági életközösség időtartamát és gyermektartásdíj fizetési kötelezettség kezdő időpontját meghatározó rendelkezését hagyja helyben; a gyermektartásdíj mértékét meghatározó rendelkezését változtassa meg: gyermekenként havi 50.000 forintban határozza meg, amelyen felül vállalta a számlával igazolt iskolai költségek, különórák, edzések, egyéb szabadidős foglalkozások költségeinek megfizetését. A jogerős ítélet jogszabálysértő voltát az életközösség megszűnésére vonatkozóan a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdése, a 346. § (5) bekezdése, a gyermektartásdíj mértéke tekintetében a Ptk. 4:218. §-a megsértésére alapította.

[22] Felülvizsgálati érvelése szerint a másodfokú bíróság tévesen és megalapozatlanul változtatta meg az életközösség megszűnésének elsőfokú bíróság által meghatározott időpontját. Döntését kizárólag a jogi képviselőnek adott megbízás tényére alapította és teljes mértékben figyelmen kívül hagyta egy, a felperessel közeli hozzátartozói viszonyban álló tanú vallomásának kivételével a tanúvallomásokat.

[23] Tény, hogy a felek között több alkalommal, rövidebb-hosszabb időszakokra megszakadt az életközösség, ezért önmagában a jogi képviselő megbízása még nem alapozza meg az életközösség 2020. október 16-i végleges megszűnését. A felperes ugyanis a meghatalmazáson kívül nem tett érdemi jogi lépést, és a keresetlevelét is csak 2021. január 14-én, lényegében vele azonos időpontban nyújtotta be. Az időpontok egybeesése is azt igazolja, hogy a felekben kölcsönösen, 2020. december 1. után alakult ki a házasság felbontásának végleges szándéka.

[24] Az életközösség megszűnésének időpontjához kötődően sérelmezte a gyermektartásdíj fizetési kötelezettsége kezdő időpontjának, továbbá a gyermektartásdíj mértékének meghatározását. Álláspontja szerint egy tíz- és egy ötéves gyermek alapvető szükségleteinek fedezésére az általa vállalt havi 50.000 forint gyermektartásdíj elegendő, különös tekintettel arra, hogy ezen felül önként vállalta egyéb, számlával igazolt költségeknek a megfizetését. A másodfokú bíróság is megállapította, hogy a gyermekek felperes által meghatározott 349.818 forint szükséglete indokolatlanul eltúlzott, a meghatározott 100.000 és 80.000 forint a gyermekek indokolt alapvető szükségleteit nagymértékben meghaladó gyermektartásdíj fizetési kötelezettséget jelent.

[25] Jogszabálysértő, hogy az eljáró bíróságok a gyermektartásdíj hátralék összegét nem csökkentették az általa átadott 500.000 forinttal és a gyermekekre fordított 1.128.962 forinttal. Ilyen jelentős összeget nyilvánvalóan nem karácsonyi ajándékba adott annak, akivel fel kívánta bontani a házasságát, hanem értelemszerű, hogy a 2020. december 1-i végleges elköltöztetésére figyelemmel gyermektartásdíj jogcímén adta. A pénz átadását az idősebb

gyermek látta, ő számolta meg, a bíróság kifejezett kérése ellenére mégsem hallgatta meg tanúként. A felperes az eljárásban csatolt számlák tartalmát nem vitatta, azok többségéről egyértelműen megállapítható, hogy a felperes által nem megvásárolt, de a gyermekek számára szükséges gyermekruhák és sporteszközök számlái voltak.

[26] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. A másodfokú bíróság a peradatok helytálló felülmérlegelésével határozta meg az életközösség megszűnésének időpontját. Az alperes alaptalanul sérelmezte a gyermektartásdíj mértékének meghatározását, mert teljesítőképessége nem vitatható. Az pedig, hogy saját döntése alapján ruhákat vásárolt a gyermekeknek, nem mentesíti őt a gyermektartásdíj fizetési kötelezettség alól. Az 500.000 forintról az alperes maga állította, hogy karácsonyi ajándéokra adta (22. számú jegyzőkönyv 6. oldal), és minden alapot nélkülöz a gyermekekre önkéntesen fordított költségek hátralékban való elszámolása, mert az alperes saját döntése alapján, egyeztetés nélkül vásárolt.

A Kúria döntése és jogi indokai

[27] A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között bírálta felül [Pp. 275. § (2) bekezdés].

[28] A felülvizsgálati kérelem megalapozatlan. A Kúria elfogadta a jogerős ítélet jogkövetkeztetését, indokolását az alábbiakkal kiegészíti: a másodfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy az ítélkezési gyakorlat vélelmezi: a házasság megkötésével az életközösség is létrejön és folyamatosan fennáll (Legfelsőbb Bíróság P.törv.II.21.144/1991. közzétéve: BH 1992.398.). A vélelem ellenkezőjét vita esetén az a házastárs köteles bizonyítani, aki az életközösség létrejöttének hiányát, annak megszűnését vagy korábbi megszűnését állítja. Az eljáró bíróságok tehát helytállóan foglaltak állást abban, hogy a felperest terhelte annak kétséget kizáró bizonyítása: házassági életközösségük az alperes által állított időpontnál korábban szűnt meg.

[29] Az életközösség tartalmi elemeinek vizsgálatakor kiemelt jelentősége van a felek életközösség fenntartására irányuló kölcsönös szándékának és a házastársi összetartozás tudatának. Az ugyanis az életközösség valamennyi hiányzó tartalmi elemét pótolja akkor is, ha a felek kapcsolatában az életközösség egyes egyéb mozzanatai nem valósulnak meg. A házastársi összetartozás és a kapcsolat megszakításának elhatározott szándéka és az erre irányuló szándéknak a kölcsönös vagy legalább az egyik házastárs részéről történő egyoldalú kifejezésre juttatása (pl. a nemi kapcsolat megtagadása, a közös programok abbahagyása, a közös lakás elhagyása, a közös háztartás költségeihez való hozzájárulás megszüntetése) viszont az életközösség megszűnésének a megállapítását eredményezi akkor is, ha a felek kényszerűségből továbbra is együtt laknak, illetve bizonyos gazdasági, családi vagy egyéb jellegű együttműködés megvalósul közöttük (Kúria Pfv.II.20.691/2019/6.).

[30] Önmagában az egyik fél belső, szubjektív meggyőződésének kialakulása még nem elég az életközösség megszűnésének megállapítására; ehhez az is kell, hogy azt a másik fél tudomására is hozza. Az életközösség megszűnése időpontjának meghatározásakor a felek

nyilatkozatának, a házastársi összetartozás és a kapcsolat megszűnésére vonatkozó elhatározott szándékának a kölcsönös, vagy az egyik házastárs egyoldalú kifejezésre juttatása a döntő. Azt kell bizonyítani, hogy bármelyikük kinyilvánította-e az életközösség végleges megszűnésére irányuló elhatározását: házastársával a továbbiakban nem kíván együtt élni (Kúria Pfv.II.21.740/2018/7.).

[31] Tényként állapítható meg, hogy a felek házassági életközössége alatt előfordultak rövidebb-hosszabb olyan időszakok, amikor az alperes nem tartózkodott életvitelszerűen a közös családi otthonban. A felek egyező nyilatkozata alapján az sem vitatható, hogy a felperes az alperesnek ezt a magatartását tudomásul vette, a házassági életközösség fenntartásának szándékával az alperesnek megbocsájtott. A 2020. október 16-i eseményt ezen előzmények figyelembevételével kellett értékelni.

[32] Bizonyított és alperes sem vonta kétségbe, hogy a felperes meghatalmazott jogi képviselője levelet küldött az alperesnek a házasság felbontásával és a vagyoni viszonyok rendezésével kapcsolatban, amelyet az alperes 2020. november 4-án megkapott. Ebből következően az alperes legkésőbb ekkor tudomást szerezhetett a felperes szándékának komolyságáról, azaz ettől az időponttól kezdve tisztában lehetett a felperesnek az életközösség megszüntetésére irányuló akaratelhatározásával. Azt kellett ezért vizsgálni, hogy a felperes 2020. november 4-e előtt kinyilvánította-e az alperes felé az életközösség megszüntetésére irányuló akaratelhatározását.

[33] A felperes a 2020. október 16-i konfliktust olyan súlyúnak tekintette, hogy a továbbiakban nem nézte el az alperes magatartását. Ezt testvérének tanúvallomása is alátámasztotta. A krízishelyzet ténye a felperes állítását erősíti: az alperes felé kinyilvánította az életközösség megszüntetésére irányuló elhatározását. Az alperes saját előadása szerint ezt maga is érzékelte, mert aznap már nem aludt otthon. A peradatokból tehát levonható az a következtetés, hogy a konfliktushelyzetben a felperes kinyilvánította a házassági életközösség megszüntetésére irányuló szándékát. Kétségtelen, hogy az előzmények alapján az alperes alappal gondolhatta, hogy a felperes megbocsájtja a magatartását. Erre utal, hogy a gyermekekhez visszajárt, sőt esetleg az ingatlanban is aludt, ruhaneműit csak az aktuális szükségleteinek megfelelően vitte el. A család anyagi fenntartásához azonban nem járult hozzá, a családi rendezvényeken már nem vett részt, majd lakást bérelt. Alappal és okszerűen vonható le tehát az a következtetés, hogy az alperes egy idő után maga is tudomásul vette a felperesnek az életközösség végleges megszüntetésére irányuló elhatározását.

[34] Következetes a Kúria ítélkezési gyakorlata abban, hogy a mérlegelési szabadság a felülvizsgálati eljárásban korlátozott: a Kúria a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megváltoztatására csak kivételesen, abban az esetben jogosult, ha a felülvizsgálni kért jogerős határozat iratellenes, vagy kirívóan okszerűtlen, logikátlan, ellentmondásos megállapításokat tartalmaz (Legfelsőbb Bíróság Pfv.21.680/2006. megjelent: EBH 2006.1526.). Nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna; kizárólag az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (Kúria Pfv.21.474/2011. megjelent: BH 2013.119.). A másodfokú bíróság a bizonyítékok együttes, okszerű, iratszerű és logikus, a régi Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt elveknek megfelelő mérlegelésével állapította meg az életközösség megszűnésének időpontját, nincs alapja a bizonyítékok Kúria általi felülmérlegelésének.

[35] A gyermektartásdíj mértékére irányuló jogvitában alkalmazandó Ptk. 4:218. § (2) bekezdése sorolja fel, hogy a szülők megegyezése hiányában a bíróságnak milyen szempontokat kell értékelnie. Az anyagi jog első szempontként tünteti fel a tartásra jogosult kiskorú gyermek indokolt szükségletét [Ptk. 4:218. § (2) bekezdés a) pont], amelyet a (3) bekezdés határoz meg. A legfontosabb követelmény a kiskorú gyermek harmonikus személyiségfejlődésének, kiegyensúlyozott nevelésének hosszútávú biztosítása, ez áll összhangban a gyermek érdekének elsődlegességével [Ptk. 4:2. § (1) bekezdés]. Az indokolt szükségletek körében lehet állást foglalni a korábbi magas színvonalú tartás további biztosításáról, a különórák, az egyéb iskolán kívüli tevékenységek szükségességéről, speciális igényekről vagy egészségügyi többletköltségről. A többi kötelezően vizsgálandó szempont [Ptk. 4:218. § (2) bekezdés b), e) pont] ebből következik.

[36] A Kúria számos eseti döntésében kifejtette, hogy a kiskorú gyermek szükségletei nem szűkíthetők le a fizikai ellátásának, az ún. alapszükségleteknek a költségeire. A gyermek nevelésével kapcsolatos szükségletek magukban foglalják mindazokat az egyéb tevékenységeket, amelyek a gyermek harmonikus személyiségi fejlődéséhez szükségesek (Pfv.II.20.069/2015/6.). Az indokolt szükségletek megállapítása mindig az adott ügy egyedi körülményeitől függ, a konkrét körülmények vizsgálatával lehet állást foglalni milyen kiadás minősül indokoltnak (Pfv.II.20.204/2015/5.).

[37] A perbeli esetben a másodfokú bíróság meghatározta a gyermekek indokolt szükségleteinek pénzbeli ellenértékét. Egybevetette a felperes által az elsőfokú eljárásban feltüntetett igényt a másodfokú tárgyaláson tett nyilatkozatával (5. sorszámú jegyzőkönyv) és a nagyobb gyermek alapköltségeit 113.000 forintban, míg a kisebb gyermek költségeit 98.000 forintban rögzítette. A másodfokú bíróság a felperes által megjelölt gyermekenkénti havi 30.000 forint rezsiköltséget a természetbeni tartás részének tekintette.

[38] A jogvita elbírálásánál abból kell kiindulni, hogy a gyermekek indokolt szükségletei pénzbeli ellenértéke mellett kirívóan okszerűtlennek minősül-e a másodfokú bíróság által mérlegeléssel meghatározott 100.000 forint, illetve 80.000 forint gyermektartásdíj.

[39] A felek az elsőfokú eljárás alatt egyezségi tárgyalásokat folytattak arról, hogy az alperes havonta meghatározott összegű átalány jellegű gyermektartásdíjat fizet, és mellette viseli a gyermekekkel felmerülő kiadások egy részét is. A nyilatkozatokból az a következtetés vonható le, hogy az alperes szülői felelőssége alapján biztosítani kívánta a gyermekek magas szintű ellátását úgy, hogy az általa vállalt 50.000 forint gyermektartásdíj az alapszükségletek kielégítését biztosítaná, ezt meghaladóan viszont a további igények költségeit önként teljesítené, azaz úgy, hogy arról ne a gondozó szülő felperes, hanem maga döntsön.

[40] A gyermektartásdíj célja az, hogy a gyermek indokolt szükségleteit a gondozó szülő kiszámíthatóan és stabilan képes legyen biztosítani. A különélő szülők szerződéses szabadságukkal élve [Ptk. 4:218. § (1) bekezdés] a törvény előírásától eltérően megállapodhatnak úgy is, hogy a tartást kölcsönös természetbeni szolgáltatással teljesítik, vagy elfogadják az egyik szülő önkéntes teljesítését. A bíróságnak azonban a végrehajtható döntésénél a gyermek indokolt szükségletei kiszámítható biztosítását kell figyelembe vennie, a szülő az általa szükségleteknek tekintett dolgok megvásárlásával nem mentesülhet az

egyéb, hétköznapi életvitelhez szükséges kiadások viselése alól (Kúria Pfv.II.20.331/2015/13, közzétéve: BH 2016.36.).

[41] A gyermektartásdíj egy speciális átalányösszeg, amely magában foglalja a gyermekkel kapcsolatban meghatározott időszakban – jellemzően havonta – felmerülő valamennyi kiadást. A havonta teljesített gyermektartásdíj, illetve annak felhasználása nem kizárólag egy kiragadott időszak étellemezési és egyéb költségeinek fedezésére szolgál, hanem az a gyermeknevelés és a gondozás egységes folyamatára megállapított, havonta fizetendő pénzösszeg (Legfelsőbb Bíróság Pfv.II.21.614/1995, közzétéve: BH 1997.79.).

[42] A Kúria nem értett egyet a másodfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, hogy a gyermekre eső lakásfenntartási költség a természetbeni tartás része. A természetbeni tartás ugyanis a gyermek mindennapi ellátásával felmerülő, pénzben nem kifejezhető hozzájárulás; azaz minden olyan, a család hétköznapi életével, az életvitel fenntartásával kapcsolatos fizikai munka, amelynek pénzbeli ellenértéke nem állapítható meg (a gyermekről való mindennapi gondoskodás: pl. ápolás, mosás, főzés stb.). Ezzel szemben a gyermek lakóhelyeül is szolgáló otthon fenntartási költsége meghatározható pénzösszeg. Nincs tehát jogi akadálya annak, hogy a szülő a gyermekkel közös otthona fenntartásához szükséges kiadásokat (pl. villany, víz, gáz, fűtési költség, internet) a tartás alapjául szolgáló indokolt szükségletek körében elszámolja. Nyilvánvalóan a gyermek indokolt szükséglete a meleg otthon, a víz és villanyszolgáltatás, az internethez való hozzáférés.

[43] A fentiekből következően a felperes által meghatározott havi 30.000-30.000 forint rezsiköltség nem tekinthető eltúlzottnak és figyelembe veendő a gyermekek indokolt szükségletei pénzbeli ellenértékénél. Ennek figyelembevételével a gyermekek indokolt szükséglete havi 143.000 és 128.000 forint.

[44] A következő ítélezési gyakorlat szerint a gyermektartásdíj mértéke meghatározásánál értékelni kell azt a tényt is, hogy az állam családi pótlékkal és családi adókedvezménnyel hozzájárul a gyermekek nevelésével járó költségekhez. A Ptk. 4:218. § (2) bekezdés d) pontja alapján a családi pótlékkal csökkenteni kell a gyermek indokolt szükségleteinek szülők által viselendő költségét (Kúria Pfv.II.20.196/2018/9.). A felperes a két gyermek után 25.000 forint családi pótlékban részesül, ami az indokolt szükségletek pénzbeli ellenértékét kerekítve 130.000, illetve 116.000 forintban alapozza meg.

[45] A tartás mértékének meghatározásánál a következő lépcsőfok a kötelezett teljesítőképessége, illetve a szülők közötti teherviselési arány mérlegeléssel történő meghatározása. A jogvitában az alperes teljesítőképessége bizonyított.

[46] A bizonyítékok felülmérlegelésének a [34] pontban rögzített szabálya alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a teherviselési arány meghatározása iratellenes, kirívóan okszerűtlen vagy logikailag ellentmondónak minősült-e. A döntés iratellenessége, logikai ellentmondása fel sem merült, kirívó okszerűtlensége nem állapítható meg. A másodfokú bíróság helytállóan differenciált a gyermekek életkorára tekintettel a tartásdíj mértékében, az alperes saját nyilatkozata alapján helyesen foglalt állást abban, hogy az alperes az indokolt szükségletek pénzbeli ellenértéke viselésénél – a természetbeni tartásra tekintettel – a teherviselésből nagyobb mértékben köteles helytállni.

[47] Az eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül mellőzték az 500.000 forint és 1.128.962 forint gyermektartásdíj hátralékba való beszámítását. Az alperes az 500.000 forint juttatásának jogcímét maga minősítette ajándéknak. Az átadás tényét a felperes elismerte, ezért a gyermek tanúkénti meghallgatása szükségtelen lett volna. A gyermekekre fordított kiadásai elszámolásának mellőzésével kapcsolatban a Kúria visszautal a [40] pontban kifejtettekre: egyes ingóságok önkéntes és a gondozó szülő hozzájárulása nélküli megvásárlása nem eredményezheti a gyermektartásdíj mértékének csökkentését.

[48] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében feltüntette a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörére vonatkozó eljárásjogi jogszabályhelyet [Pp. 346. § (5) bekezdés]. A kifejtett érvelése a peradatok mérlegelésére [Pp. 279. § (1) bekezdés] vonatkozott, az a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörével nem állt ok-okozati összefüggésben.

[49] A fentiek alapján a jogerős ítélet sem eljárási, sem anyagi jogi jogszabályhelyet nem sértett, ezért azt a Kúria a Pp. 424. § (2) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[50] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért viseli az általa lerótt felülvizsgálati eljárási illetéket, továbbá a Kúria a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 83. § (1) bekezdésnek megfelelően kötelezte a felperes felülvizsgálati eljárással felmerült költségeinek megfizetésére, melynek összegét a csatolt megbízási szerződés alapján a 32/2203. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint ÁFÁ-val emelt összegben határozta meg.

[51] A Kúria ítélete ellen felülvizsgálatnak nincs helye [Pp. 407. § (1) bekezdés d) pont].

Budapest, 2022. június 22.

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. a tanács elnöke, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. előadó bíró,
dr. Hajdu Edit s.k. bíró